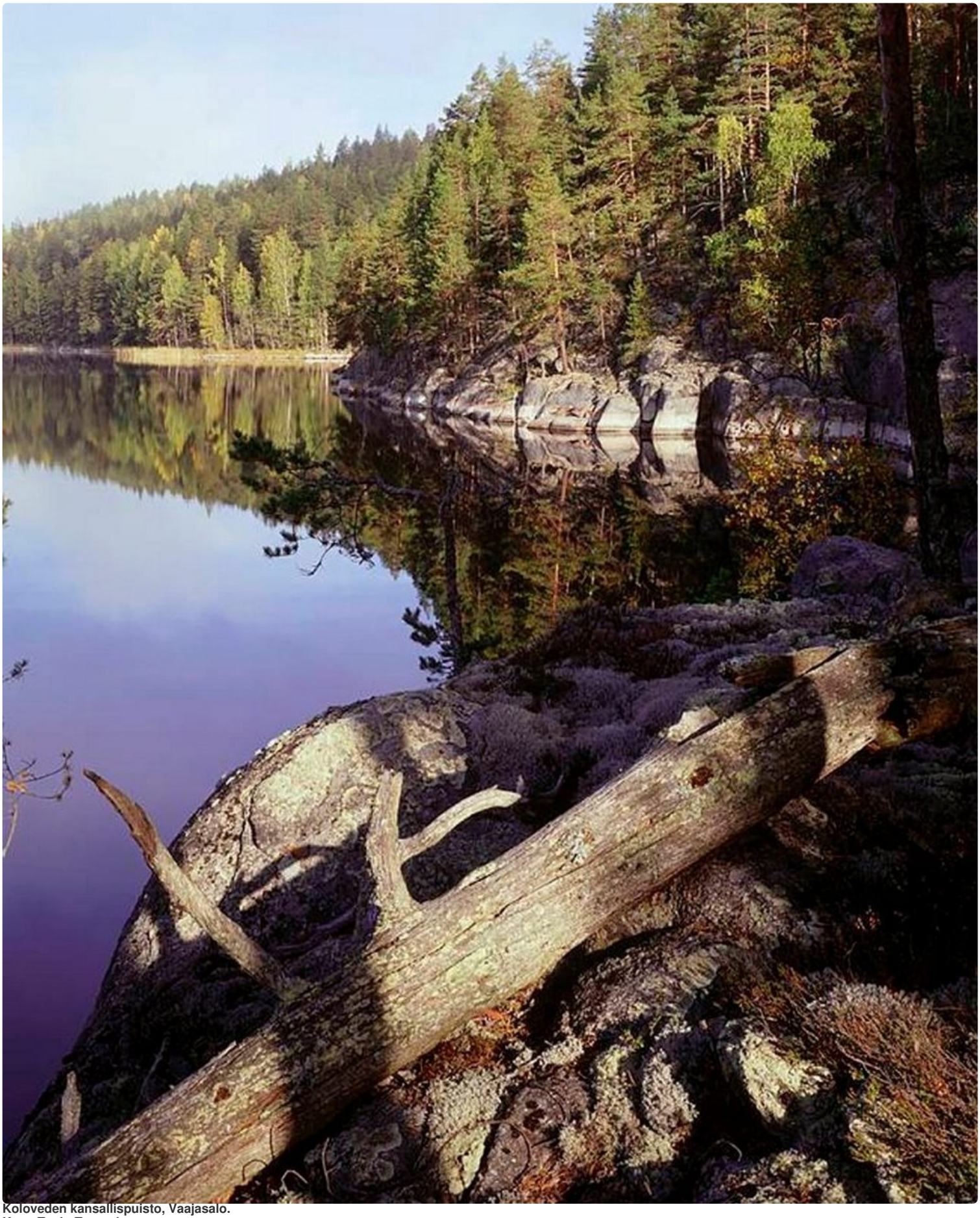

Koloveden kansallispuisto, Vaajasalo.
Kuva:Tapio Tuomela.

Pyhät polut kutsuvat vaellukselle Itä-Suomeen

28.6.2023 0.00

UUSINTA 2015 - Jerusalem, Rooma ja Santiago de Compostela ovat kristittyjen pyhiinvaeltajien

ykköskohteita maailmassa. Eteläsavolainen Enonkosken saaristokunta ympäristöineen pyrkii nyt tosissaan vaihtoehdoksi niiden rinnalle.

Vanhoja kirkkoreittejä seuraileva Pyhät polut -vaellukset tarjoavat rauhaa, hiljaisuutta ja erämaaluonnon jylhää kauneutta itäsuomalaisessa luonnossa. Vaeltaja voi nähdä reitillä vaikkapa majavan tai kirkkaasta järvestä kurkistavan saimaannorpan.
- Tätä hanketta on mietitty vuosikausia. Tavoitteenamme on, että Pyhistä poluista tulisi yhtä suosittu kohde kuin Santiago de Compostelan pyhiinvaellustie Luoteis-Espanjassa. Vaellusreitit on tarkoitettu ympärivuotiseen käyttöön. Niitä voi taittaa myös hiihtäen, pyöräillen, meloen tai kirkkoveneellä soutaen, rovasti **Veli-Matti Hynninen** maalailee.

Loviisassa kirkkoherrana toimiva Hynninen on syntyisin Enonkoskelta ja idea Pyhistä poluista kypsyi hänen päässään. Enonkosken vakituisena kesäasukkaana Hynninen haluaa elvyttää kotiseutuaan ja kannustaa yrittäjiä siihen, mihin Enonkoskella on luontaiset edellytykset: lähiruuan tuottamiseen ja valmistamiseen, maatilamatkailuun, majoitus- ja retkeilypalveluihin.
Enonkosken luontaisesta vetovoimasta kertoo jotain myös se, että 1600 vakituisen asukkaan lisäksi kunnassa on 750 kesämökkiä.

Pyhät polut -vaelluksille on Enonkoskella useita kohokohtia. Enonkosken pientä kirkonkylää hallitsee vuonna 1886 rakennettu kaunis kirkko, joka sopii hiljentymiseen.

Enonkoskella toimii Suomen ainoa luterilainen luostari. Parinkymmenen kilometrin päässä kirkonkylästä Ihamaniemessä elävä luostariyhteisö ottaa vastaan talkoolaisia, järjestää retriittejä ja majoittaa kulkijoita.

Koloveden luonnonpuisto on osa Norppareittiä, ja sen ykkösnähtävyys on Ukonvuori. Ikiaikaisen pyhän vuoren muinaiset kalliomaalaukset kertovat koko seudun historiasta - jo ennen kristinuskon aikaa. Pitkän ja kapean Vuorijärven pohjoisrannalla sijaitseva Raasuvuori taas tunnetaan muinaisena hengellisten seremonioiden pitopaikkana. Näkymä Raasuvuorelta on huikaiseva.

Ei siis ihme, että vaellusten järjestämisestä vastaavan Pyhät polut -yhdistyksen kotipaikaksi tuli Enonkoski. Yhdistys on Suomen Ladun jäsenjärjestö ja Hynninen toimii sen puheenjohtajana.
- Ihmiset kaipaavat yhä enemmän henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin yhdistäviä kokemuksia. Juuri tähän Pyhät polut vastaa, Hynninen tiivistää.

Vaelluksille on tekeillä kaksi vajaan 200 kilometrin mittaista ja viikon pituista pääreittiä. Toinen niistä alkaa Imatralta ja kulkee Imatrankosken, Ruokolahden kirkonmäen, Oronmyllyn, Putikon, Punkaharjun ja Kerimäen kirkon kautta Enonkosken maisemiin. Joensuusta lähtevä vie Lintulan ja Valamon luostareihin Heinävedelle ja sieltä Enonkoskelle.

Pyhät polut -yhdistyksen varapuheenjohtaja **Tuomo Jantunen** Enonkoskelta kertoo, että Imatralta lähtevä 160 kilometrin reittiä testataan kesäkuussa opastetuilla ryhmävaelluksilla. Vaelluksella kuljetaan sekä valmiita ulkoilureittejä että kylänraitteja ja metsäautoteitä. Kunakin päivänä patikoidaan 20-30 kilometriä ja pysähdytään kirkoissa ja luonnontemppeleissä.
Vaelluksen hinta on 490 euroa ja se sisältää täysihoidon. Tuomo Jantunen myöntää, että hinta on melko kova.

- Hinta on ongelma. Se johtuu siitä, että majoitumme joka yö eri paikassa. Mukana kulkee koko ajan myös huoltoauto ja kaikki tämä maksaa. Majoituspaikkoja pitäisi olla tiheämmässä, jotta huoltoautoa ei tarvittaisi, Jantunen heittää tulevaisuuden vihjeeksi alueen yrittäjille.
Pääreittien lisäksi suunnitteilla on Pyhiä polkuja myös pyöräilijöille ja melojille. Pyörällä voi vaeltaa Imatralta Ilomantsin, Lieksan ja Kolin ja Joensuun kautta Heinävedelle. Melontareittejä suunnitellaan yhdessä Suomi meloo -tapahtuman kanssa; yksi niistä lähtisi Joensuusta ja toinen Imatralta.

- Muitakin reittejä pyritään testaamaan nyt kesällä ja merkitsemään maastoon sitä mukaa, kun kunnat innostuvat asiasta. Joitakin reittejä on merkitty 10 vuotta sitten, mutta merkinnät olisi nyt uusittava, Jantunen huomauttaa.

Enonkoskella on käytössä myös valmiita soutu-, melonta- sekä vaellusreittejä. Yksi niistä kulkee Koloveden luonnonpuiston maisemissa, toinen vie Vuorijärven pitkospuita pitkin Polvikosken laavulle solisevan veden äärelle ja erämaan syvään rauhaan.
Ilman kunnollista ja tarkkaa karttaa niillekään ei kannata lähteä, sillä maasto on paikoin ryteikköistä ja erämaahan eksyy helposti. Itäsuomalaiseen luontoon lähdettäessä terve varovaisuus on muutenkin tarpeen. Lintujen, majavien, jänisten ja oravien lisäksi vastaan voi tulla myös karhu, mikä on kuitenkin hyvin harvinaista.

Rovasti Hynninen unelmoi koko Itä-Suomen kattavasta Pyhät polut -verkostosta, unohtamatta myöskään rajan takaista Sortavalaa ja Laatokan Valamoa Venäjällä.
Poluilla kulkisi vuosittain kymmeniä tuhansia ihmisiä, myös kansainvälisiä ryhmiä. Ohjatun toiminnan lisäksi reitistöjä voisi vaeltaa myös omatoimisesti, kun reitit saadaan merkityksi maastoon. Jo nyt kiinnostuneita kyselyjä on tullut Irlannista ja Englannista. Hynninen heittääkin haasteen itäsuomalaisille kunnille, järjestöille ja yrittäjille.

- Vaellusten henkisen ja fyysisen sisällön lisäksi Pyhien polkujen tavoitteena on lisätä maaseudun elinvoimaa ja yrittäjyyttä. Koko Itä-Suomi saa uuden brädin, Hynninen hehkuttaa.
Mallia Pyhille poluille on otettu Espanjan ja Italian pyhiinvaelluksilta, jotka ovat Hynniselle tuttuja. Myös Suomessa pyhiinvaelluksia on tehty vuosikymmeniä. Yksi tunnetuimmista on ekumeeninen Pyhän Henrikin pyhiinvaellus Varsinais-Suomessa, yksi vanhimmista on kenties **Paavo Ruotsalaisen** matka Nilsiästä Jyväskylään tunnetun sielunhoitajan, seppä Högmanin luo 1800-luvun alussa.
Ruotsalaisella oli matkavarusteinaan vettä, hyvät jalkineet ja matkasauva kulkua helpottamassa. Ne ja rohkeus kohdata itsensä luonnon keskellä ovat tärkeitä apuvälineitä nykyaikaisellakin pyhiinvaelluksella.

- Pyhiinvaellus on matka sisään, ulos ja ylös. Se on vahva ja elämää ravisteleva kokemus ja yllättää, vaikka osaisikin siihen varautua, Santiago de Compostelan poluilla viime keväänä kulkenut Veli-Matti Hynninen sanoo.

www.pyhätpolut.fi
www.norppateam.com
www.enonkoski.fi
www.luontoon.fi

TEKSTI ja KUVAT: TUULA KOPONEN ja PENTTI VÄISTÖ

Kesäiset pyhät polut saavat talvella jatkoa.

Laavulla voi levähtää ja keittää nokipannukahvit.

Pitkospuita pitkin.

Syödä pitää, että jaksaa, sanoo lettumaakariksikin muuntautuva Veli-Matti Hynninen.

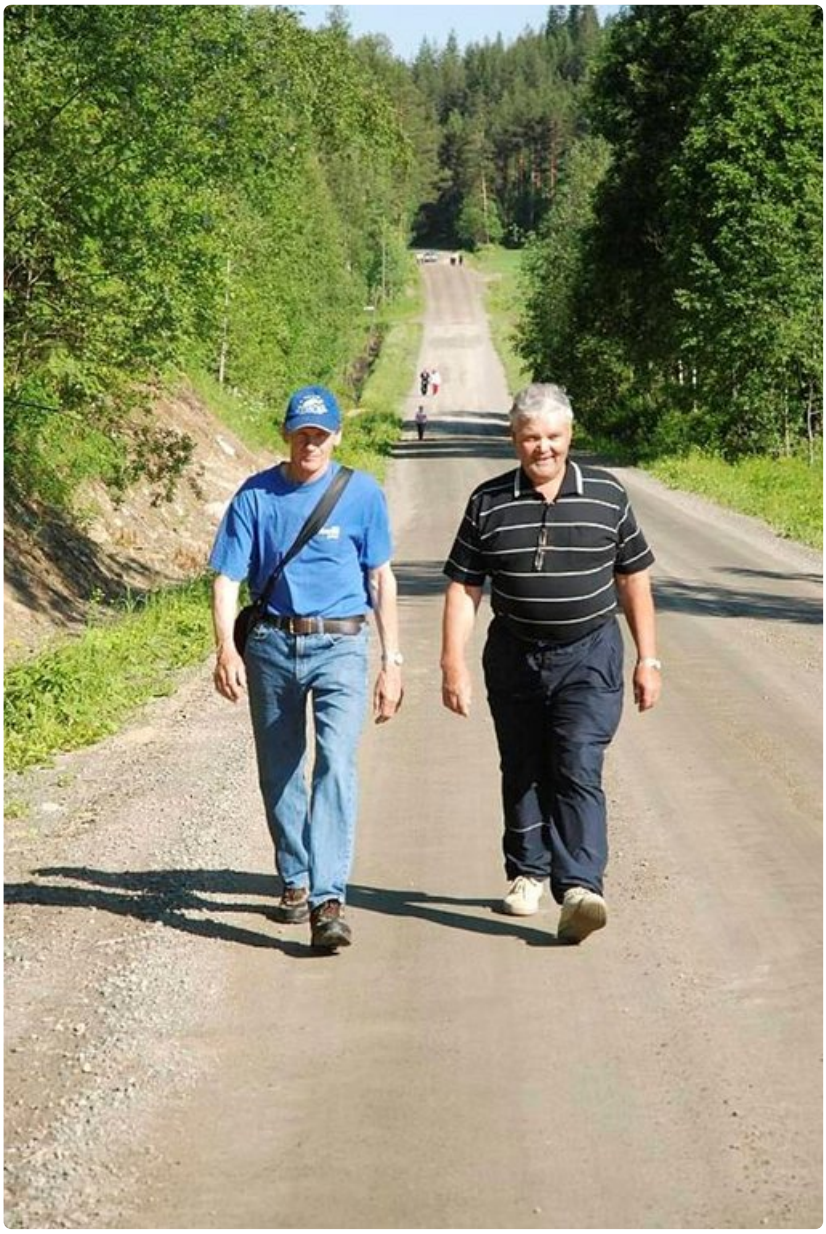

Pitkä suora soratiellä.

Jos on sopiva porukka, niin kirkkovenekin on hyvä kulkuväline.